

Bioenergifokus i Almedalen

Årets Almedalsvecka i Visby bjöd på skiftande väder, en ny liberal partiledare, en sverigedemokratisk vitbok och ett stort energifokus där bioenergin utgjorde en viktig del.

Av omkring 2500 seminarier och paneldebatter hade ungefär 730 klimat och energi i fokus. 290 av dessa hade energi som huvudområde. Till detta kommer ett stort antal rundabordssamtal och diskussioner om framtiden för Sveriges energisystem och klimatarbete.

Stort intresse riktades mot kraft- och fjärrvärmens utmaningar och förutsättningar, men även biodrivmedel och biogas diskuterades flitigt. Här märks tydligt att frågan om kraft- och fjärrvärmens systemnyttor har ökat i betydelse. Dessutom kom tillgången till och konkurrensen om biomassan upp i flera seminarier.

Intresset för biodrivmedel och biogas tycks öka. För bara ett par år sedan präglades debatten av den sänkta reduktionsplikten, men nu möts vi av mer positiva tongångar då efterfrågan av biobränslen inom sjöfart och flyg ökar. Flera intressanta projekt är på gång i landet. Vad gäller biogasen är efterfrågan nu väldigt hög och sedan skattebefrielsen återinfördes har en rad nya projekt kommit igång.

Höjt debattklimat

Det märktes tydligt att vi nu har drygt ett år kvar till riksdagsvalet. De politiska partierna formerar sig och debattklimatet höjs. Många politiker i Almedalen satte beredskap- och säkerhetsfrågor högst på agendan. De talade också mycket om tillgång på biobränslen, efterfrågan på el och investeringsklimatet samt behovet av en bredare palett av kraftslag och energilösningar. Många talar om långsiktiga lösningar och förutsättningar, men när man hör debatterna är ibland avstånden avgrundsdjupa mellan

FORTS PÅ SID 2

Förlängd skattebefrielse för biodrivmedel

Foto: Pixabay

Ett efterlängtat besked kom från regeringen den 23 juni då man aviserade att skattebefrielsen för höginblandade biodrivmedel ska förlängas. Skattebefrielsen är en viktig åtgärd för att minska utsläppen genom att främja rena och höginblandade biodrivmedel, som E85 och HVO100, för att ställa om transportsektorn. En förlängning kräver dock ett godkännande från EU-kommissionen.

Läs mer på sidan 3.

Första spadtaget för BECCS Stockholm

Nu är bygget av anläggningen för koldioxidinfångning, BECCS Stockholm, igång. Stockholm Exergis nya anläggning i Värtan planeras att vara klara under 2028. Den ska årligen fånga in 800 000 ton koldioxid, vilket motsvarar de årliga transportutsläppen i Stockholm.

Läs mer på sidan 3.

Bioenergi för framtidens fossilfria energisystem

Energimyndigheten har öppnat en ny utlysning inom programmet Biosom inriktas mot projektstöd för forskning, utveckling och innovationskluster med inriktning på bioenergi.

Läs mer på sidan 5.

Innehållsförteckning

1. Bioenergifokus i Almedalen	5. Positiv utveckling för HVO	7. Marknaderna
3. Förlängd skattebefrielse för biodrivmedel	5. Skogsförhandlingar fortsätter i Bryssel	8. Pressmeddelanden
3. Första spadtaget för BECCS Stockholm	5. Utlysning: Bioenergi för framtidens fossilfria energisystem	9. Remissyttranden
4. Nya statsstödsregler presenterade	6. Viktig information/nya regler	
5. Ny strategi för en teknikledande och konkurrenskraftig industri		

BIOENERGINYTT utkommer med 11 nummer per år

Ansvarig utgivare: Anna Törner

Redaktör: Johnny Kjellström

Redaktion och prenumerationer: SVEBIO, Kammakargatan 22, 111 40 Stockholm

Tel 08-441 70 80, info@svebio.se, www.svebio.se

Manusstopp för detta nummer: 2025-06-30

Grafisk Produktion: Maddern Design AB

partierna. Det känns långt till en Saltsjöbadsanda även inom energipolitiken.

Vid flera seminarier kom det faktum upp att om vi ska ersätta fjärrvärmens med eluppvärmning, till exempel värmepumpar, behöver vi ytterligare 10 000 MW installerad effekt, det vill säga ungefär tio nya kärnkraftsreaktorer. Detta – samt att kraftvärmens ger lokalt producerad el där och när den bäst behövs – talar för ett framtida behov av kraft- och fjärrvärme.

Svebio höll ett högt tempo

Tillsammans med Svensk Solenergi och Green Power Sweden (ny sammanslagning av Svensk Vindenergi och Nätverket för solcellsparkar) arrangerade Svebio ett fullsatt seminarium på temat ”Hur kan vi få till 55 TWh el årligen till 2035”. Här pekade Sverbios vd Anna Törner på att bioenergin är en här och nu-lösning som har en avgörande roll som energibärare.

Svebio fick också möjlighet att prata om hållbara bränslen och om Sverige har möjlighet att bli det nya Silicon Valley för biobränslen, med bland andra Uniper, Fossilfritt Sverige, Sveaskog och landshövdingen i Jämtland. Det planeras nu för flera nysatsningar inom hållbara flyg- och sjöfartsbränslen som har

en så stor potential, både för Sveriges konkurrenskraft och för klimatet.

Tillsammans med bland andra Energiföretagen Sverige var Svebio med och arrangerade ”Kraftsamling Fjärrvärme”, en eftermiddag helt fokuserad på kraft- och fjärrvärmens utmaningar och möjligheter. Sverbios vd Anna Törner modererade ett panelsamtal med titeln ”Biobränsle och skogens roll i energiförsörjningen – resurs eller konflikt?” om bioenergens roll med deltagare från E.ON, Göteborg Energi, LRF Skogsägarna, Södra och Energimyndigheten och samtalet fokuserade på biobränsle och skogens roll i energiförsörjningen utifrån både resurs- och konfliktperspektiv.

Många utmaningar återstår

Att summera årets energifrågor i Almedalen är inte lätt. Bioenergin går mot en renässans, men det finns flera återstående utmaningar. Hur ökar vi uttaget av grot på ett hållbart sätt och hur kommer nya EU-regelverk att påverka skogsbrukets förutsättningar?

Vi ser även att flexibilitet och nätutnyttjande ökar i fokus och vikt. Kärnkraften är en fortsatt en politisk vattendelare, men allt fler politiker förordar en teknikneutral energipolitik.

FORTS PÅ SID 3

Foto: Johnny Kjellström

Från vänster: Johnny Kjellström, näringspolitisk chef, Svebio, och Anna Törner, vd Svebio.

Vidare blir sannolikt klimatmålen och hur vi ska nå dem en viktig valfråga. Många politiska företrädare nämner bioenergins viktiga roll i detta. Här ser vi dock olika prioriteringar kring konkurrenskraft, säkerhet och hållbarhet samt hushållsekonomi. Plånboksfrågorna är alltid viktiga i ett riksdagsval.

Som nämnts tidigare är säkerhets- och beredskapsarbetet högt prioriterat. Att vi kan producera inhemsk hållbar energi är inte bra en styrka ur ett självförsörjningsperspektiv, utan också en stor konkurrensfördel.

På Svebios [hemsida](#) kan du läsa mer och Almedalsveckan och se ett par av Svebios seminarier i efterhand.

Förlängd skattebefrielse för biodrivmedel

Svebio har tillsammans med andra branschorganisationer drivit frågan om en fortsatt skattebefrielse för HVO och andra höginblandade biodrivmedel. Fortsatt skattebefrielse kräver dock godkännande från EU-kommissionen inom ramen för statsstödsreglerna. Dagens skattebefrielse gäller från 2022 till och med

utgången av 2026. Nu har regeringen i en debattartikel i Dagens Industri (läs [här](#)) aviserat att man vill gå på branschorganisationernas linje och avser att arbeta för en förlängd skattebefrielse från och med 2027.

Skattebefrielsen är en viktig åtgärd för att minska utsläppen och för att främja rena och höginblandade biodrivmedel, som E85 och HVO100, för att ställa om transportsektorn.

Svebios kommentarer:

Det är ett mycket positivt besked att regeringen i god tid aviserar att man ska arbeta för en fortsatt skattebefrielse. Svebio anser att regeringen bör ansöka om skattebefrielse i tio år, samma tid som gäller för biogas. Detta för att ge ett ökat incitament för att fortsätta satsa på och använda rena och höginblandade biodrivmedel. Ett mer långsiktigt beslut skulle inte bara gynna investeringar i ny biodrivmedelsproduktion, utan även ge många fordonstillverkare, bussbolag, lokaltrafikbolag, åkerier och privatbilister bättre planeringsförutsättningar.

Dessutom behöver EU:s rigida hållning till grödbaserade biodrivmedel förändras. Ska vi klara omställningen behöver vi nyttja den hållbara biomassa som finns inom landet bättre.

Svebio har dessutom beslutat att delta i Fossilfritt Sveriges HVO-kampanj, som ska lanseras efter sommaren. Läs mer [här](#). 🍀

Första spadtaget för BECCS Stockholm

Svebio var med den 12 juni när det första spadtaget togs för en av världens största anläggningar för koldioxidinfångning, BECCS Stockholm (Bio Energy Carbon Capture and Storage). Detta med hjälp av fyra spadar som hanterades av Stockholm Exergis vd Anders Egelrud, finansborgarrådet Karin Wanngård, klimat- och miljöminister Romina Pourmokthari samt EU:s klimatkommissionär Wopke Hoekstra.

Bygget av anläggningen för koldioxidinfångning är en viktig del i Stockholms stads mål om att bli ett klimatpositivt område år 2030. BECCS Stockholm finansieras genom en kombination av stöd från EU:s innovationsfond, statsstöd via Energimyndigheten och privata köp av certifikat för minusutsläpp från företaget med höga klimatambitioner.

Stockholm Exergis nya anläggning börjar byggas i Energihamnen i Värtan och planeras att vara klara under 2028. Närliggande Värtaverket producerar sedan 2016 hållbar värme och el i Sveriges största biokraftvärmeverk som drivs med restprodukter från skogs- och sågverksindustrin.

Läs mer om BECCS Stockholm [här](#).

Svebios kommentarer:

Nu är snart BECCS Stockholm verklighet och fler projekt följer. I förra veckan beslutade Energimyndigheten att genom Industrilivet bevilja 228 miljoner kronor till Öresundskrafts projekt för koldioxidinfångning och lagring på Filbornaverket i Helsingborg (läs mer [här](#)). Satsningen ses som ett viktigt steg för att minska utsläppen från avfallsförbränning och nå både lokala och nationella klimatmål. Flera av Svebios medlemmar – som Växjö Energi och Söderenergi – har långt framskridna projekt. 🍀

Det första spadtaget togs för en av världens största anläggningar för koldioxidinfångning, BECCS Stockholm (Bio Energy Carbon Capture and Storage). På bilden ser vi Stockholm Exergis vd Anders Egelrud, finansborgarrådet Karin Wanngård, klimat- och miljöminister Romina Pournokthari samt EU:s klimatkommissionär Wopke Hoekstra.

Nya statsstödsregler presenterade

Den 25 juni presenterade EU-kommissionen nya riktlinjer för statsstöd inom ramen för Clean Industrial Deal (CISAF) för att stödja utvecklingen av ren energi, industriell omställning och ren teknik i medlemsländerna. Detta innebär bland annat nya möjligheter för att främja bland annat bioenergi och CCS/CCU. Läs mer på kommissionens hemsida [här](#).

CISAF fastställer villkoren för hur EU:s medlemsstater kan bevilja stöd för vissa investeringar och mål i enlighet med EU:s regler för statligt stöd. Inom detta ramverk kan EU-kommissionen godkänna stödordningar som införs av medlemsstaterna för att främja en ren industri, vilket möjliggör ett snabbt genomförande av ett stöd.

CISAF kommer att gälla till och med den 31 december 2030 och omfattar stöd inom fem huvudområden:

- utbyggnad av förnybar energi och koldioxidsnåla bränslen,
- tillfällig elpriskompensation för energiintensiva användare för att möjliggöra övergången till billig, ren el,
- avkarbonisering av befintliga produktionsanläggningar,
- utveckling av tillverkningskapacitet för ren teknik inom EU, samt
- riskminskning för investeringar i ren energi, avkarbonisering, ren teknik, energiinfrastrukturprojekt och projekt som stöder den cirkulära ekonomin.

Svebios kommentarer:

Det är positivt att kommissionen åter ger ökade möjligheter att stödja förnybar energi och dessutom intar en mer teknikneutral approach. Bioenergin nämns som en viktig resurs för att nå klimat- och energimål.

Det återstår dock en hel del. Dels måste vi ha ett nytt energiskatteredirektiv på plats. Det nuvarande regelverket från 2003 speglar inte alls dagens energisystem och vi behöver tydliga och långsiktiga spelregler för att främja investeringar i och användning av hållbar energi. Det danska ordförandeskapet i EU har sagt sig komma att prioritera förhandlingarna om energiskatteredirektivet under hösten. Dessutom är det fortsatt oklart kring möjligheterna att satsa på grödebaserade biodrivmedel.

Statsstöd innebär dock även risker för en snedvriden konkurrens. Till exempel föreslås elprisstöd till energiintensiv industri i de nya statsstödsreglerna. Även om det är angeläget att åtgärda brister på elmarknaderna och investera i ny produktion för att sänka elpriserna, så bör det inte främst ske genom statliga stöd. Detta kan störa marknadsekonomin, vilket kan få stora inverkan på konkurrensen mellan medlemsstaterna. Skillnader i elpriser avspeglar de olika förutsättningar som finns i olika länder och är en viktig komparativ fördel för länder som Sverige. Tillåter statsstödsreglerna medlemsstater att kompensera för höga elpriser så riskerar vi en snedvriden konkurrens, vilket kan leda till att företag väljer att lokalisera produktion dit där stöden är som högst, istället för dit där de marknadsmässiga förutsättningarna är som mest gynnsamma. 🍀

Ny strategi för en teknikledande och konkurrenskraftig industri

Den 12 juni presenterade regeringen en strategi som syftar till att ge förutsättningar för en växande teknikledande och fossilfri industri som ökar Sveriges konkurrenskraft och motståndskraft. Bland de satsningar som föreslås nämns bioteknik och CCS/CCU. Läs mer på regeringens hemsida [här](#).

Positiv utveckling för HVO

Branschorganisationen Drivkraft Sverige har presenterat en annan rapport, ”Omställningsbarometern”, om omställningen från fossilt till fossilfritt inom drivmedels- och laddbranschen i Sverige. Den visar bland annat att efterfrågan på HVO₁₀₀ fortsätter att öka under inledningen av 2025. Rena och höginblandade biodrivmedel ökade under första kvartalet 2025 till knappt 10 procent av drivmedelsleveranserna jämfört med 8,5 procent för samma period 2024. HVO₁₀₀ utgör nu 7 procent av drivmedelsleveranserna att jämföra med 5 procent för samma period 2024 och 2,8 procent för 2023. Läs rapporten [här](#).

Drivkraft Sverige har även presenterat en rapport kring prisutvecklingen på drivmedel över åren. Läs rapporten [här](#).

Skogsförhandlingar fortsätter i Bryssel

• Skogsövervakning

EU-kommissionen presenterade ett förslag till förordning om skogsövervakning i november 2023 (läs förslaget [här](#)). Medlemsstaterna i ministerrådet har antagit sin förhandlingsposition till EU-kommissionens förslag till förordning. I Europaparlamentet pågår fortsatt arbetet med att ta fram ett betänkande på förslaget. Samtidigt har EU-kommissionen meddelat att de kan komma att dra tillbaka hela förslaget eftersom de anser att ministerrådets ståndpunkt är för urvattnat.

Syftet med kommissionens förslag är att skapa ett gemensamt ramverk för att samla in och dela detaljerad, aktuell och jämförbar information om tillståndet i EU:s skogar. Förslaget är tänkt att stärka skogarnas motståndskraft mot klimatförändringar, skadedjur och bränder, samt stödja bättre beslutsfattande och nya affärsmodeller för till exempel kolinlagring.

Ministerrådet föreslår förenklingar för att minska den administrativa bördan. Bland annat föreslås att övervakningen ska utgå från nationell nivå, att medlemsländerna själva ansvarar för kartläggning, det vill säga insamling och analys av geografisk information om skogarnas utbredning och tillstånd. Indikatorer är mätbara parametrar, till exempel trädthet, biologisk mångfald eller skogsskador, som används för att följa utvecklingen över tid. Detta har gjort att EU-kommissionen kritiserat ministerrådets förslag till ändringar och varnar för att hela lagförslaget kan komma att dras tillbaka.

Nästa steg är att Europaparlamentet ska komma fram till sin förhandlingsposition över förslaget innan dialogförhandlingar kan inledas, om inte förslaget dras tillbaka av EU-kommissionen före dess.

• Avskogningsförordningen – EUDR

EU-kommissionen lade fram sitt förslag till avskogningsförordning (EUDR) 2021 (läs mer [här](#)). Syftet var att minska EU:s bidrag till global avskogning genom att förbjuda försäljning och export av produkter som bidragit till skogsskövling. Förslaget röstades igenom i Europaparlamentet och Ministerrådet under våren 2023 och lagen skulle ha trätt i kraft den 30 december 2024, men ikraftträdandet sköts fram med ett år till den 30 december 2025. Skälet till uppskjutandet var att ge medlemsländer, företag och länder utanför EU mer tid att förbereda sig för de nya kraven på spårbarhet och bästa praxis i leveranskedjorna. I och med uppskjutandet skulle EU-kommissionen också presentera en uppdaterad vägledning för hur lagen ska tolkas samt en lista över hur länder klassificeras i förordningen.

Listan över högriskländer presenterades tidigare i våras och listar endast Belarus, Nordkorea, Ryssland och Myanmar som högriskländer. Sverige klassificeras som lågriskland. Några stora exportländer med dokumenterade avskogningsproblem, såsom Brasilien och Indonesien, klassas inte som högriskländer.

Länder med låg risk kan, enligt förordningen, omfattas av förenklade kontrollkrav vid export till EU. Nu kommer kritik mot listan från Europaparlamentet, vars miljöutskott har röstat för att förkasta EU-kommissionens lista över länder med hög risk för avskogning.

EU:s medlemsländer i ministerrådet har redan godkänt listan, vilket gör att EU-kommissionen formellt kan gå vidare. Ett nej från Europaparlamentet kan dock komma att skapa politiskt tryck och påverka EU-kommissionens framtida agerande kring avskogningsförordningen. EU-kommissionen har meddelat att de ska se över metodologin för riskklassificering i början av 2026.

Nästa steg är omröstning i plenum i Europaparlamentet, som sammanträder 7–10 juli.

Utlysning: Bioenergi för framtidens fossilfria energisystem

Nu öppnar Energimyndigheten en utlysning inom programmet Bio+ som inriktas mot projektstöd för forskning, utveckling och innovationskluster med inriktning på bioenergi. Bio+ är ett forsknings- och innovationsprogram som syftar till att stärka och öka förståelsen för bioenergins roll i ett hållbart, resilient och robust energisystem.

Utlysningen är på 80 miljoner kronor och ansökan är öppen till den 12 november 2025. Läs mer [här](#).

Energimyndigheten anordnar dessutom digitala informationsmöten om utlysningen:

• **Fredagen den 5 september 2025**, klockan 13.00–14.00

[Anslut till Teams-mötet](#)

• **Fredagen den 10 oktober 2025**, klockan 13.00–14.00

[Anslut till Teams-mötet](#)

Viktig information för alla företag inom skogsbranschen

VIOL är Biometrias branschgemensamma system för affärer och aktuell information om genomförda leveranser i hela kedjan mellan skog och industri. VIOL 2 är nu stängt för nya virkesordrar och förstaledskontrakt. Ditt företag behöver finnas i branschens nya IT-system, VIOL 3, för att kunna fortsätta göra affärer med skoglig råvara.

Den 31 oktober stänger VIOL 2 för inmätning av råvara. Ni som använder Biometrias system för redovisningen måste vara i gång i VIOL 3 innan det datumet. OBS! Alla aktörer i en skoglig affär behöver en huvudkod i VIOL 3, oavsett om man kommer använda systemet eller inte.

- På www.biometria.se finns det mer information anpassad för dig som exempelvis är mottagande industri, bibränslekund eller bibränsleleverantör.

Nya regler för skogsbränslen och andra förnybara bränslen

Den 25 juli träder de nya föreskrifterna från Energimyndigheten kring skogsbränslen och andra förnybara bränslen i kraft. Detta med anledning av förändringar i EU:s förnybartdirektiv (REDIII). Lag och förordning för hållbarhetskriterier har förändrats utifrån revideringen av REDIII som trädde i kraft den 21 maj. Med anledning av förändringarna i lagen och den nya har Energimyndigheten uppdaterat sina föreskrifter.

- Energimyndigheten har på sin hemsida publicerat vägledningar kring de nya reglerna [här](#).

Meddelande om statistikrapportering från Energimyndigheten

Under tidig höst kommer de företag som lämnar uppgifter till undersökningar som skapar Sveriges officiella energi- och miljöstatistik få ett brev av Statistiska centralbyrån där ni besvarar frågan kring samtycke. Detta för att statistiken ska kunna publiceras i likhet med tidigare år. Notera att samtycket är frivilligt, men av stor betydelse för att statistiken ska bli till bästa nytta för samhället. Ert engagemang och er noggrannhet avgör kvaliteten på statistiken.

S A V E T H E D A T E S

Registration Open

**FUEL
MARKET
DAY**

25 SEPTEMBER 2025

Save the date

**STORA
BIOKRAFT-
OCH VÄRME
KONFERENSEN**

19-20 NOVEMBER 2025

Save the date

**NORDIC
PELLETS
CONFERENCE**

3-4 FEBRUARY 2026

Anmälningsslänk till Fuel Market Day finns [här](#)

Mellanösternkonflikterna orsakar marknadsoro

På grund av konflikterna i Mellanöstern är det ett osäkert läge på energimarknaderna. Med anledning av Israels och USA:s omfattande angrepp mot Iran med inriktning mot iranska kärnanläggningar samt mot olika militära mål har Iran svarat med motåtgärder. Med tanke på Mellanösterns stora betydelse för global olje- och gasförsörjning kan den fortsatta utvecklingen vara av stor vikt för de globala energimarknaderna. Konflikten medför risker för fysiska skador på viktig energiinfrastruktur i regionen. Det finns också en oro på energimarknaderna att konflikten ska komma att påverka sjötransporten genom Hormuzsundet, genom vilket en fjärdedel av världens sjöburna olja och en femtedel av världens LNG transporterats.

Mellanöstern svarar för en betydande del av de globala energimarknaderna. 2024 stod Mellanöstern för 30 procent av världens oljeproduktion och 17 procent av världens gasproduktion.

Biodrivmedel

Priset på etanol minskade under maj jämfört med april. Det är fortsatt god tillgång av etanol på marknaden. Även priset på biodiesel minskade under maj jämfört med april. Priset på FAME från grödbaserade råvaror har fortsatt att öka medan dagspriset biodiesel baserat på använd matolja sjunker nu till det lägsta på fyra månader. Vi ser även en ökning av HVO-priset under maj jämfört med april.

Fasta biobränslen

Utvecklingen avseende fasta biobränslen redovisas utförligt i Energimyndighetens marknadsrapport [här](#).

Fjärrvärme

Priset på fjärrvärme stiger även under 2025, om än inte på samma

nivå som i fjol. Kostnaderna för att producera fjärrvärme har ökat mycket kraftigt de senaste åren på grund av en orolig omvärld. Årets prisökningar har i genomsnitt legat på knappt 10 procent. Priserna och prisjusteringarna varierar mellan näten eftersom förutsättningarna skiljer sig åt. Gemensamt för hela branschen är dock att bränslemarknaderna har förändrats och kostnaderna för bränslen har ökat dramatiskt, i många fall handlar det om en fördubblad kostnad jämfört med 2022. Det finns dock tecken på att marknaderna stabiliserats något på senare tid.

Läs Energiföretagen Sveriges statistik [här](#).

Elmarknaden

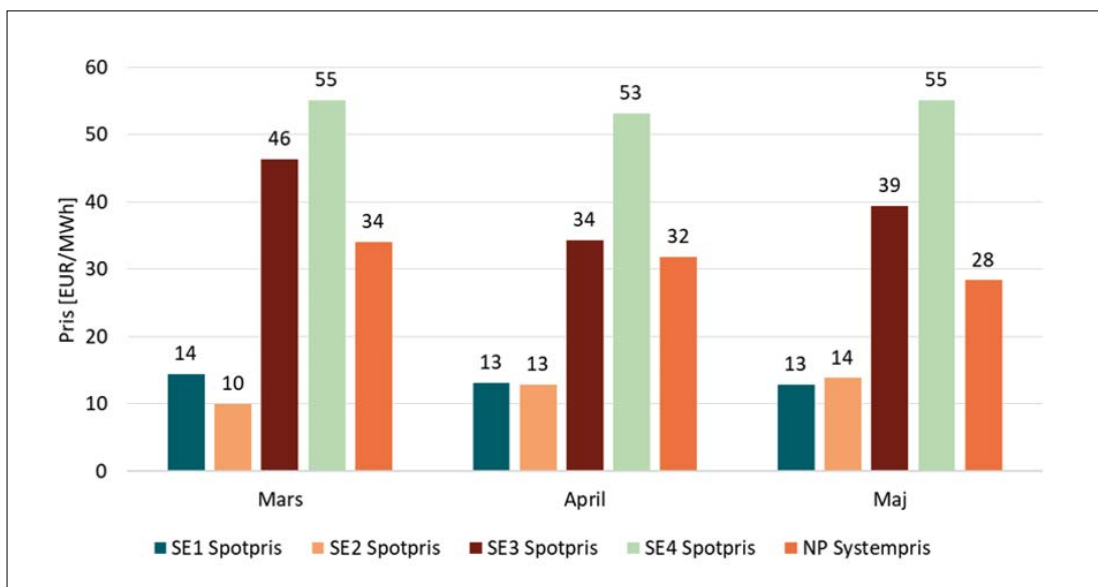
Vi hade en viss prisökning i maj jämfört med i april. De genomsnittliga månadspriserna på el var högre i maj än i april, men månadsmedelpriset för maj i SE4 var betydligt lägre än var det var under 2022 då det högsta priset någonsin noteras på 133 EUR/MWh, men högre än 2024 då priset var 44 EUR/MWh. I SE3 har priset för maj varit som högst under 2022 då det var 98 EUR/MWh. Priset är dock nu på omkring samma nivå som de var under maj 2018 och 2019, det vill säga innan pandemin och kriget i Ukraina. Månadsmedelpriset i SE1 och SE2 var 13 EUR/MWh respektive 14 EUR/MWh i maj. Priset i SE1 var samma som i april medan det i SE2 var 1 EUR/MWh högre.

Läs mer i Energimyndighetens marknadsrapport [här](#).

Utsläppshandelssystemet EU ETS

Till skillnad från vad som varit fallet på olje-, gas-, och kolmarknaderna har konflikten mellan Iran och Israel haft relativt liten påverkan på marknaden för utsläppsrätter. Juni månad har karakteriserats av relativt små prisrörelser i intervallet 72–76 € per ton CO₂.

Månadsmedelpris för SE1–SE4 samt Nord Pool systempris i mars–maj 2025 (EUR/MWh)

Källa: SKM Market Predictor, Nord Pool

Den 16 juni 2025 lämnade Svebio ett pressmeddelande rörande organisationens yttrande över Miljötillståndsutredningens betänkande.

Större rättssäkerhet gör det lättare att uppnå klimatmålen

Idag har Svensk Bioenergi, Svebio, lämnat sina synpunkter på Miljötillståndsutredningens betänkande: En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98).

Svebio välkomnar att Miljötillståndsutredningen har tagit ett helhetsgrepp om miljöprövningen enligt miljöbalken. Bland utredningens förslag märks inrättandet en ny miljöprövningsmyndighet och ändringar i processen för miljöbedömning. Dessutom föreslås enklare och tydligare regelverk, vilket bör underlätta tillämpningen samt leda till en mer rättssäker och mer effektiv process, både för företag och myndigheter.

– Svebio är positiva till förslaget att inrätta en ny prövningsmyndighet för hela miljöprövningsprocessen. Idag finns stora skillnader i hur till exempel olika länsstyrelser och myndigheter tillämpar lagstiftningen. Nu kan prövningen bli mer rättssäker, förutsägbar och regionala skillnader undanröjas, säger Anna Törner, vd på Svebio.

Juridiken ska inte stoppa omställningen

För att nå klimatmålen är det viktigt att krockar mellan olika miljömål undviks. Långa och osäkra miljötillståndsprocesser gör idag att projekt blir fördröjade, försenade eller rent av inte blir av. Detta förlorar både klimatet och samhällsekonomin på.

– Jag tycker det är positivt att utredningen har tagit fram ett antal förenklingsförslag som innebär bland annat minskade krav på underlag, lägre kostnader och en tydlig tidsbesparing för berörda företag. Ska vi nå klimatmålen så kan inte juridiken sätta käppar i hjulen, menar Anna Törner

Förenklingsförslag – en vinst för både klimat och ekonomi

Svebio har också noterat tendensen att svenska regeringar – oavsett politisk färg – ofta överimplenterar EU-regelverk. Utredningens förslag om att införa en samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess bedöms både förenkla och motsvara EU-rättens krav.

Svensk Bioenergi, Svebio, är en branschorganisation med ca 300 företag, organisationer och personer som är verksamma inom bioenergiindustrin i Sverige. Många av våra företagsmedlemmar bedriver verksamheter som ofta kräver miljötillstånd. Det gäller bland annat kraft- och fjärrvärmeföretag, raffinaderier, skogsindustri, teknikleverantörer och lantbruk.

– Utredningens förslag kan innebära stora vinster för både klimatet och ekonomin. De flesta stora industri-, energi- och infrastrukturprojekt kräver tillstånd enligt miljöbalken. Stora värden står på spel, både för klimatet och ekonomin. Hos svenska företag sker nu omfattande investeringar för att ställa om och nå klimatmålen – låt inte byråkratin stoppa denna omställning, avslutar Anna Törner.

FUEL MARKET DAY

25 SEPTEMBER 2025 | STOCKHOLM

SAVE
THE
DATE

Anmälningsslänk till Fuel Market Day finns [här](#)

Miljömålsberedningens förslag om LULUCF m.m.

Svebio yttrade sig den 5 juni 2025 till Klimat- och näringslivsdepartementet över Miljömålsberedningens förslag (läs förslaget [här](#)) om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF).

Svebios synpunkter i sammanfattning

- Svebio anser att det är nödvändigt med breda långsiktiga politiska överenskommelser om avvägningarna kring hur skogen ska brukas. Då skogsbruket planeras i ett 100-årsperspektiv krävs långsiktiga spelregler. Men breda politiska överenskommelser är också nödvändiga för att komma bort från många av de konflikter som finns kring skogen.
- Enligt Svebios uppfattning har Miljömålsberedningen gjort ett ambitiöst arbete, men har inte hanterat flera av de viktiga frågor där långsiktiga svar hade varit värdefulla. Det gäller exempelvis hur olika intressen ska vägas mot varandra.
- Svebio konstaterar att konsekvensutredningen helt saknar beskrivning av konsekvenser för kraft- och fjärrvärmeverksamheter och i vilken mån de påverkas av ett tillfälligt minskat virkesuttag perioden 2026–2030.
- Det är väsentligt att definitioner synkas och tydliggörs och att det i svensk lagstiftning inte införs snävare tolkningar än vad EU-rätten kräver.
- Vi tillstyrker förslagen om ett bidrag för gödslingskostnader samt den föreslagna möjligheten att kunna sluta naturvårdsavtal om förlängda omloppstider.
- Svebio stödjer även förslaget om en nationell samordnare och branschvisa färdplaner, som kan stödja aktörer i att identifiera och realisera åtgärder för biologisk mångfald utifrån verksamhetens förutsättningar.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 4 augusti 2022 att Miljömålsberedningen skulle föreslå en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växt-husgaser från markanvändningssektorn (LULUCF).

Miljömålsberedningen lämnade den 14 februari 2025 förslag om styrmedel och åtgärder som tillsammans bidrar till Sveriges åtagande enligt LULUCF-förordningen, att öka det rapporterade netto-upptaget med 4 miljoner ton jämfört med det genomsnittliga nettoupptaget 2016–2018.

Vidare har Miljömålsberedningen lämnat förslag om etappmål, styrmedel och åtgärder som bidrar till Sveriges åtaganden inom EU och internationellt för naturvård och biologisk

mångfald. Åtagandena har som sammantaget syfte att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald.

Samtliga förslag avser att bidra till att Generationsmålet och de nationella miljökvalitetsmålen kan nås.

Övergripande synpunkter

Inledningsvis vill Svebio framhålla att ersätta fossilbaserade material med förnybara och träbaserade produkter är ett effektivt sätt att motverka klimatförändring. Vi beklagar att det i LULUCF inte tas hänsyn till substitutionseffekterna vid ett aktivt skogsbruk. En substitutionseffekt uppstår när träbaserade produkter ersätter produkter tillverkade av fossila råvaror. Det innebär att fossilt kol tas bort från materialkretsloppet och ersätts med biogent kol. Den totala mängden kol i omlopp slutar därför att öka. Så länge det endast är nettotillväxten i skogen som används som träråvara i produktionen av produkterna innebär detta att halten av koldioxid i atmosfären inte ökar. Det finns också en risk med att sätta sin tillit till att låta skogen stå kvar då det kan hända att den inte växer som planerat på grund av torka, bränder och insektsangrepp.

Svebio anser att Miljömålsberedningen har gjort ett ambitiöst arbete, men beredningen har inte hanterat flera av de viktiga frågor där långsiktiga svar hade varit värdefulla. Det gäller exempelvis hur olika intressen ska vägas mot varandra. De internationella åtagandena riskerar nu fortsatt att hanteras som stuprörfrågor. Här hade exempelvis mål kring tillgänglig bruksbar mark kunnat vara en faktor att avväga naturvårds- och klimatmålen mot.

Bioenergin är Sveriges största energislag sett till användning och svarar för drygt 35 procent av Sveriges totala energitillförsel. Den svarar bland annat för hälften av vår uppvärmning och en tiondel av vår elektricitet. Restprodukter från skogsråvara ökar Europas energiberoende och är en av få storskaliga förnybara energikällor vi har tillgång till. Miljömålsberedningen har i sin konsekvensutredning inte beaktat behoven av hållbart uttag av biomassa för fjärr- och kraftvärmesektorn.

I dag utgörs cirka två tredjedelar av tillförseln i fjärr- och kraftvärmeproduktionen av biomassa. Ett tillfälligt minskat virkesuttag perioden 2026–2030 motsvarande 1–3,5 procent av den totala årliga avverknings, vilket ger upphov till minskad tillgång till restprodukter från skogsindustrin som kan nyttjas som bränsle till fjärr- och kraftvärme. Vår bedömning är att förändringar som påverkar uttag och tillgång på skoglig biomassa kan få betydande konsekvenser för fjärrvärme- och kraftvärmesektorners förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

De olika miljömålen är ofta i konflikt med varandra. Miljömålsberedningen föreslår inte några ändringar av miljömålen preciseringar för att balansera behovet av restriktioner, göra av-

FORTS PÅ SID 10

¹ Miljömålsberedningens övergripande uppdrag är att lämna förslag till regeringen om hur miljökvalitetsmålen och Generationsmålet kan nås på ett sätt som är kostnadseffektivt ur ett samhällsperspektiv. Syftet med Miljömålsberedningen är att nå en bred politisk samsyn inom prioriterade områden inom miljöpolitiken. Beredningens uppgift är att föreslå hur miljökvalitetsmålen ska nås genom politiskt förankrade förslag till strategier med etappmål, styrmedel och åtgärder.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/841 av den 30 maj 2018 om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030.

vägningar mot andra samhällsmål och göra målen mer realistiska. Ett utvecklat arbete som tar vidare slutsatserna som Klimaträttsutredningen lade fram sitt slutbetänkande ”Rätt för klimatet (SOU 2022:21)” hade varit önskvärt i syfte att se över relevant lagstiftning och ge det klimatpolitiska ramverket genomslag och förbättra förutsättningarna för att nå Sveriges klimatmål.

Det är väsentligt att definitioner synkas och tydliggörs och att det i svensk lagstiftning inte införs snävare tolkningar än vad EU-rätten kräver. Ett exempel på detta är tolkningen av vad som är ”skyddad natur” där beredningen anser att verksamheter som står i konflikt med naturvärdena aldrig kan tillåtas i skyddad natur. Det riskerar att försvåra framtagandet av nödvändiga skyddsformer som kombinerar naturvård med brukande av skog.

Ett annat exempel är tolkningen av begreppet ”Old growth forest” där beredningen gör tolkningen att begreppet har olika betydelse i EU:s biodiversitetsstrategi och i EU:s förnybartdirektiv. Vad vi förstår bereds för närvarande frågan om definitioner i Regeringskansliet och det är väsentligt att begrepp och definitioner synkas i mesta möjliga mån för att göra regelverket tillämpbart för företagen. Det är svårt att kunna intyga förenlighet om vi inte har definitionerna av urskog, gammal skog och områden med hög biologisk mångfald tydligt reglerade.

Specifika synpunkter inom respektive kapitel

• Kapitel 8 – Förslag om hållbart brukande av skogsmark för kollagring och biologisk mångfald

Svebio tillstyrker en stärkning av Skogsstyrelsens rådgivningsuppdrag kring tillväxt, koldioxidupptag och biologisk mångfald.

Det är Svebios uppfattning att skogens viktigaste klimatnytta är att ersätta fossila och klimatskadliga produkter. Årgärder för att öka kollagret i skogen bör därför i första hand utgöras av tillväxthöjande insatser. Vi tillstyrker därför förslaget om ett bidrag för gödslingskostnader.

Däremot vill Svebio påpeka att genom att undanta skog från brukande på längre sikt kan vara negativt för klimatet. Att förlänga omloppstiderna något kan dock ibland ha positiva effekter även om det också ökar riskerna. Svebio tillstyrker därför förslaget att kunna sluta naturvårdsavtal om förlängda omloppstider.

• Kapitel 10 – Förslag om upptag och utsläpp av växthusgaser på bebyggd mark

Miljömålsberedningen lämnar förslag om begränsning av när torvmark får tas i anspråk för exploatering. En ny bestämmelse i 3 kap miljöbalken föreslås, vilken innebär att torvmark endast får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och att verksamhetsutövaren kompenserar för utsläppen. Detta är ett problematiskt förslag som innebär en tydlig inskränkning i äganderätten.

I den föreslagna bestämmelsen framgår inte vad som klassas som torvmark och vad som klassas som anläggning. Normalt klassas markområden där torvmäktigheten uppgår till mer än 30 cm som torvmark, vilket omfattar cirka 6 miljoner hektar i Sve-

rige. Ungefär en fjärdedel av denna torvmark finns på produktiv skogsmark och betydande arealer finns också på jordbruksmark.

• Kapitel 12 – Förslag för att öka nettoupptaget av koldioxid och gynna biologisk mångfald i våtmark och torvmark

Beredningen föreslår att möjligheten att kunna söka nytt, eller förlängt, tillstånd till torvtäkt från och med 1 januari 2026 ska begränsas till de fall det bedöms nödvändigt för totalförsvarets behov av energitorv som beredningsbränsle. Svebio anser att det är viktigt att säkerställa att tillräckligt med odlingsstorv som används som substrat i exempelvis plantskolor och kommersiella trädgårdsodlingar kommer finnas tillgängligt så länge det inte finns andra likvärdiga alternativ som kan produceras i tillräcklig mängd i Sverige.

Svebio anser att redan utdikade torvtäckter bör kunna ges förlängt tillstånd att kunna slutföra torvutvinningen, då restriktioner av utvinning från dessa torvmarker har en begränsad klimatpåverkan. Energimyndigheten utreder för närvarande frågor om utökade krav på lagring av bränslen och det är angeläget att beredningsbehoven tillgodoses. Därför är det också viktigt att beakta att för att upprätthålla en förmåga till torvutvinning behöver det finnas verksamheter som har tillstånd att bedriva torvutvinning även under normala förhållanden i syfte att möjliggöra torvutvinning i kris och krig. Detta gäller till exempel att inneha maskinell utrustning, personell kompetens och logistikförmåga att hantera torvbränslen. Tillståndskriterierna behöver därför utformas så att en långsiktig beredningsförmåga för torvutvinning kan upprätthållas.

• Kapitel 13 – Förslag om skydd av natur

Som Svebio uppfattar det innebär beredningens förslag att Sverige kommer att rapportera ”skyddad natur” betydligt mer restriktivt än andra länder i EU. Detta innebär att Sverige framställs i ett sämre ljus.

Svebio anser att Sverige bör, i likhet med andra länder, skilja på ”strikt” och ”icke strikt skydd”. Detta eftersom de internationella målen innebär att 10 procent ska skyddas strikt och ytterligare 20 procent ska skyddas utan krav på att skyddet ska vara strikt. Ett strikt skydd innebär enligt gängse tillämpning i flertalet EU-länder att inget som påverkar naturvärdena negativt är tillåtet medan icke strikt skyddade områden inte ger ett skydd mot alla verksamheter.

Svebio ser ett stort behov att utveckla nya skyddsformer för att hantera ny lagstiftning och tillgodose nya behov i samhället. Särskilt behövs tidsbegränsade skyddsformer och skyddsformer där naturvård i större omfattning kan kombineras med brukande. Inte minst artskyddsbestämmelserna kan innebära att ett skydd för all framtid är onödigt samtidigt som skogsbruk inte behöver förbjudas helt. Det kräver ändå en rätt till ersättning för skogsägarna och skogen bör då också betraktas som skyddad så länge som regleringen kvarstår.

³ COM (2020) 380 - Meddelande från kommissionen: EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 Ge naturen större plats i våra liv.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor.

• **Kapitel 14 – Förslag om skydd av urskog och gammal skog**
Svebio anser att det är olämpligt att Miljömålsberedningen skiljer på ”naturskog” enligt EU:s biodiversitetsstrategi och ”gammal skog” som den definieras i förnybartdirektivet. I båda rättsakterna namnges begreppet ”Old growth forests” och det är uppenbart att samma typ av skog åsyftas.

Däremot är det positivt att beredningen endast förordar skydd av de arealer som utgör ”gammal skog” och ”urskog”. Det är vidare bra att sådant skydd föreslås genom beslut i det enskilda fallet och att full ersättning till skogsägarna ska utgå.

• **Kapitel 15 – Förslag om förvaltning av skyddade områden**
Miljömålsberedningen föreslår som etappmål i miljömåls-systemet att ”alla formellt skyddade områden ska senast 2030 förvaltas genom naturvårdande skötsel eller ett aktivt beslut om fri utveckling, så att de inte förlorar de naturvärden de syftar till att bevara”. Detta förslag speglar en mycket restriktiv syn på vad som är skyddad natur och en syn som står i konflikt med uppdelningen i EU:s biodiversitetsstrategi mellan ”strikt” och ”icke strikt skydd”. Enligt beredningens förslag blir allt skydd strikt.

• **Kapitel 17 – Förslag om minimal förlust av biologisk mångfald**

Svebio anser att beredningen intagit en alltför statisk syn på förlust och bevarande av biologisk mångfald. Istället för ett synsätt där inga områden med höga naturvärden och ingen naturtypsklassad mark får skadas borde man eftersträva att undvika en nettoförlust av biologisk mångfald.

Beredningen utgår från att EU:s restaureringsförordning ställer krav på att ingen naturtypsklassad areal får försämrats. Detta anser Svebio är en alltför restriktiv tolkning då det finns en möjlighet att söka undantag att istället tillämpa icke försämringskravet på biogeografisk nivå, vilket i praktiken ska tolkas som att man ska eftersträva att undvika nettoförlust av naturtyperna. Försämringar i enskilda områden är således acceptabla så länge man säkerställer att nya livsmiljöer återskapas i minst samma takt.

Svebio bejakar att beredningen anser det vara viktigt att icke försämringskravet genomförs på ett sätt som innebär att markägare har rätt till ersättning om pågående markanvändning avsevärt försämrats.

Däremot avstyrker Svebio förslaget att ”SLU får i uppdrag att ta fram och förvalta ett system för inrapportering och sökning av områden med höganatur värden, med samma breda användningsområde som Artportalen”. Förslaget riskerar att skapa stor rättsosäkerhet då vad som är höga naturvärden handlar om subjektiva bedömningar. Att med statliga resurser låta allmänheten bedöma och avgöra vilka skogar enskilda skogsägare ska kunna bruka vore mycket olämpligt.

Svebio har dock inga invändningar mot att förlänga investeringsstödet för att utveckla infrastrukturen för rekreation och turism i landsbygder.

Svebio tillstyrker även förslaget om en nationell samordnare och branschvisa färdplaner, som kan stödja aktörer i att identifiera och realisera åtgärder för biologisk mångfald utifrån verksamhe-

tens förutsättningar. Det finns ett värde i samordning som kan bidra till att tydliggöra och förstärka synergier mellan naturvård och energiinfrastruktur, där olika aktörer tillsammans kan hitta lösningar som både gynnar biologisk mångfald och underlättar samhällsviktig drift. Erfarenheter från Fossilfritt Sverige visar att en strukturerad, frivillig process för färdplansarbete kan stärka näringslivets bidrag till klimatmålen. På liknande sätt bedömer vi att ett motsvarande ramverk för biologisk mångfald skulle kunna bli en viktig katalysator för näringslivets naturpositiva åtgärder.

• **Kapitel 20 – Diskuterade och övervägda förslag om skydd av urskog, naturskog och gammal skog**

Svebio anser att förslagen innebär ett generellt skydd för ur- och naturskogar med en alltför vid definition. Detta riskerar att ge negativa effekter på rättssäkerheten eftersom det skulle vara svårt att avgöra vilken skog som uppfyller kriterierna. Följden kan bli ett flertal rättsprocesser. Det är mycket bra att förslagen förkastats av beredningen.

Avslutande kommentarer

Svebio konstaterar att beredningen i sin konsekvensutredning helt saknar beskrivning av förslagets konsekvenser för kraft- och fjärrvärmeverksamhet. Ett tillfälligt minskat virkesuttag perioden 2026–2030, av beredningen bedömt till motsvarande 1–3,5 procent av den totala årliga avverkningen, ger minskad tillgång till biomassa, såsom restprodukter från skogsindustrin som utnyttjas som bränsle till kraft- och fjärrvärme. I dag är utgörs cirka två tredjedelar av tillförseln i kraft- och fjärrvärmeproduktionen av bioenergi.

Svebio vill betona att bortfallet av bioenergiimport till EU som följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina har lett till kraftigt ökade biobränslepriser på cirka 100 procent sedan 2022. Detta har i sin tur lett till stora ökningarna av fjärrvärmepriserna under de senaste åren. Därför anser vi att konsekvenserna för energiberedskap och försörjningssäkerhet också måste beaktas. Vår bedömning är att förändringar som påverkar uttag och tillgång på skoglig biomassa kan få betydande effekter på fjärr- och kraftvärme-sektorns förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet, särskilt vid störningar och krissituationer.

Det bör vidare beaktas att Energimyndigheten i sin föreslagna fjärr- och kraftvärmestrategi (ER 2023:27) har lyft behovet av en biostyrmedelsutredning med fokus på ett ökat hållbart uttag av biobränslen, särskilt grot, i syfte att stärka energisystemets motståndskraft. Enligt Skogsstyrelsens bedömningar finns potential att öka det årliga grot-uttaget med ytterligare cirka 15 TWh. Vi anser därför att det är angeläget att det vidtas åtgärder som balanserar de parallella målen om ökade kolsänkor med behovet av ett ökat hållbart uttag av biobränslen.

Svebio vill också påpeka att det under våren har remitterats ett flertal parallella utredningar och förslag som i olika avseenden väsentligt kan komma att påverka möjligheterna för tillgång till biomassa. Som exempel kan nämnas skärpta hållbarhetskriterier utifrån EU:s förnybartdirektiv, Skogsutredningens delbetänkande (SOU 2024:91) och Anpassning av svensk rätt till avskogningsförordningen (SOU 2025:17). Det är av största

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur.

vikt att dessa förslag i den vidare beredningen samordnas.

Avslutningsvis vill Svebio betona att nya reglerar till följd av Miljömålsberedningens förslag bör vara proportionerliga, rättssäkra och utformas i nära dialog med berörda aktörer, så att bioenergiens bidrag till biologisk mångfald och restaurering kan utvecklas långsiktigt och i samklang med energiförsörjningen som en stabil och samhällskritisk verksamhet.

Ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess

Svebio yttrade sig den 13 juni 2025 till Klimat- och näringslivsdepartementet över betänkandet En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98). Läs betänkandet [här](#).

Sammanfattning

Regeringen tillsatte den 8 juni 2023 en särskild utredare med uppdrag att se över och lämna förslag på hur tillståndsprövningen enligt miljöbalken (MB) kan förenklas och förkortas genom att göra prövningen mer flexibel, effektiv och förutsebar. Den 21 januari 2025 överlämnades ett betänkande till regeringen, som nu remitteras.

Miljöutredningen har tagit ett helhetsgrepp om miljöprövningen enligt MB. Bland förslagen i betänkandet märks inrättandet av en ny miljöprövningsmyndighet och ändringar i processen för miljöbedömning. Dessutom föreslås enklare och tydligare regelverk, vilket bör underlätta tillämpningen samt leda till en mer rättssäker och mer effektiv process.

Utredningen föreslår att länsstyrelsernas och miljöprövningsdelegationernas ansvar för dagens samrådsprocess flyttas till en ny statlig förvaltningsmyndighet. Mark- och miljödomstolarnas roll i ärenden om miljöprövning föreslås att renodlas till överprövning samt handläggning av så kallat stämningssmål. Utredningen föreslår vidare att den nya myndigheten också bör vara MKB-myndighet vid miljöbedömning av verksamheter och åtgärder enligt andra lagar.

Vidare föreslår utredningen att bestämmelser om krav på förprövning genom miljöprövning av vissa verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön negativt samt handläggningen av sådana ärenden samlas i ett nytt 20 kap. MB. Bestämmelserna ska avse både miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet.

I förslaget till ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess föreslås att miljöbedömningen av verksamheter och åtgärder görs på sätt som EU-rätten föreskriver. Den föreslagna nya regleringen tar bland annat sin utgångspunkt i EU-rättens krav på förprövning av verksamheter och åtgärder enligt miljöbalken. Förslaget innebär bland annat att nationella krav på förprövning endast bör ställas i undantagsfall om det finns särskilda skäl för detta.

Svebios synpunkter

Svebio tillstyrker att en ny prövningsmyndighet för hela miljö-

prövningsprocessen inrättas och delar utredningens bedömning att prövningen kan bli mer rättssäker och att regionala skillnader i tillämpning undanröjs. Den nya myndigheten ska ansvara för hela miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocessen. Länsstyrelsernas och miljöprövningsdelegationernas ansvar för dagens samrådsprocess flyttas, enligt förslaget, till den nya myndigheten och företag och andra verksamhetsutövare kommer därmed att ha kontakt med en och samma myndighet genom hela processen. Vi ställer oss bakom att koncentrera tillståndsprövningen för att i prövningen säkerställa strategisk ledning, verksamhetsutveckling och likvärdighet över landet. Det krävs ett mer förutsägbart och regionalt likvärdigt miljöprövningssystem, som förmår att bättre balansera samhällsintressen och hänsyn till regional utveckling i miljöprövningen.

Svebio delar även utredningens bedömning att en samlad reglering om miljöprövning kan underlätta tillämpningen av regelverket. I ett nytt kapitel i miljöbalken samlas regleringen av både miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet. Vilka verksamheter och åtgärder som är tillstånds- respektive granskningspliktiga regleras därefter i en förordning.

Svebio tillstyrker även utredningens förslag att införa en samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess. En sådan process bedöms motsvara EU-rättens krav. Det innebär att två prövningsspår införs, ett enkelt och snabbt spår för granskningspliktiga verksamheter och ett tillståndsspår för sådana verksamheter och åtgärder som alltid ska miljöbedömas. Generella tidsfrister för olika moment införs. Endast ett samråd är obligatoriskt i miljöbedömningsprocessen. Det är positivt att det förtydligas vad ett tillstånd ska innehålla och att processen för ändring och omprövning av ett tillstånd förenklas och förtydligas.

Det är vidare positivt att utredningen har identifierat ett antal verksamheter som förslaget till ny verksamhetsindelning innebär förenklingar för. Förslaget innebär bland annat minskade krav på underlag, lägre kostnader och en tydlig tidsbesparing för berörda företag, schablonmässigt från cirka 1–1,5 år för en genomsnittlig tillståndsprövning till tre månader för ett igångsättningsbesked. Samtidigt är det, enligt utredningen, svårt att bedöma exakt hur många av verksamheterna och åtgärderna som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det kommer att avgöras från fall till fall. Genom förslaget minskar, enligt utredningen, antalet verksamheter som automatiskt är tillståndspliktiga med omkring 60 procent.

Svebio delar utredningens uppfattning att en tillståndsprocess, enligt dagens regelverk, medför betydande kostnader för företag. Det är inte ovanligt att investerings- och utvecklingsprojekt blir dyrare eller helt enkelt inte blir av på grund av förseningar i tillståndsprocessen. Det finns således stor potential för kostnadsbesparingar för enskilda företag genom en reformerad prövningsprocess och även samhällsekonomiska vinster om investeringar blir av i till exempel utsläppsminskade teknik.

Avslutande kommentar

Regelverken måste vara enkla att tillämpa. För att förenkla för företagen bör ansvariga myndigheter ta fram vägledningar i god

⁶ Syftet med en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekterna som en planerad verksamhet eller åtgärd kan medföra på sin omgivning.

tid, utbildningar genomförs och tillräckliga övergångsperioder tillämpas. Ett förslag är att införa en ingång in till myndigheterna – en ”One stop shop” – gällande vilka krav som ställs, information om skogsråvarans ursprung och rapportering. En förebild kan vara ”Verksamt.se”, där Tillväxtverket, Skatteverket, Tullverket och Bolagsverket med flera, samarbetar kring företagsinformation. Ansvariga myndigheter bör samordna tillsyn och förenkla information, praxis och regler, så att de företag som berörs kan få enkel och likvärdig information och minskad administration. Vidare bör tillsynen samordnas för att undvika dubbel tillsyn med dubbel reglering av kraven. En samordning begränsar även den totala arbetsbördan och kostnaderna för myndigheterna.

Boverkets rapporter om byggnaders energiprestanda

Svebio yttrade den 16 juni till Klimat- och näringslivsdepartementet över tre rapporter från Boverket (nr 2025:3, 2025:6 och 2025:8) om genomförandet av direktivet om byggnaders energiprestanda. Läs rapporterna här: [Rapport 2025:3](#), [Rapport 2025:6](#) och [Rapport 2025:8](#).

Sammanfattning

Energiprestandadirektivets, EPBD, syfte är att driva på för minskad energianvändning inom EU och behandlar energi- och utsläppskrav för byggnader. Direktivet ska vara implementerat i svensk lagstiftning senast den 29 maj 2026. EPBD innebär bl.a. att alla nya byggnader ska vara så kallade nollemissionsbyggnader från 2030 och att alla, även befintliga, byggnader ska vara nollemissionsbyggnader till 2050.

De nya kraven på miniminivåer för energiprestanda som föreslås gälla även det befintliga byggnadsbeståndet ska uppnås genom renovering av de delar av det byggnadsbeståndet som har sämst energiprestanda.

Begreppet nollemissionsbyggnad är nytt och centralt i direktivet och innebär i princip att byggnaden ska ha en mycket hög energiprestanda och generera noll eller mycket låga växthusgasutsläpp från fossila bränslen. Medlemsländerna ska, inom vissa givna ramar, fastställa gränsvärden för hur stor energianvändning olika nollemissionsbyggnader får ha. Gränsvärdena får vara olika för olika kategorier av byggnader och får även anpassas för renoverade byggnader.

Från och med 2028 ska nya byggnader som ägs av offentliga organ vara nollutsläppsutbyggnader och från och med 2030 ska alla nya byggnader uppfylla kraven för en nollutsläppsbyggnad.

På uppdrag av regeringen har Boverket tagit fram tre rapporter där bland annat förslag till hur EPBD bör implementeras i svensk rätt presenteras.

- I rapporten Metoder, definitioner och krav inom solenergi i direktivet om byggnaders energiprestanda (2025:3) föreslår Boverket metoder och definitioner enligt EPBD och presenterar underlag för genomförandet av krav inom solenergi i samma direktiv. Rapporten innehåller förslag på ändringar på lag- och

förordningsnivå inom dessa områden. Boverket föreslår vidare att det omarbetade direktivet införlivas genom ändringar i plan- och byggförordningen och i ett efterföljande skede i Boverkets föreskrifter, men ser inget behov av ändringar i plan- och bygglagen.

- I rapporten Översyn av systemet med energideklarerationer (2025:6) ger Boverket en översyn av systemet med energideklarerationer EPBD. Rapporten innehåller förslag på ändringar på lag- och förordningsnivå inom detta område. Bland annat föreslår Boverket att det omarbetade direktivet införlivas genom ändringar i lagen om energideklareration för byggnader, förordningen om energideklareration för byggnader och i ett efterföljande skede i Boverkets föreskrifter.

- I rapporten Hållbar mobilitet (2025:8) presenterar Boverket underlag för genomförandet av krav inom hållbar mobilitet enligt EPBD. Denna delrapport innehåller förslag på ändringar på lag- och förordningsnivå inom detta område. Vidare föreslår Boverket att det omarbetade direktivet införlivas genom ändringar i plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen och i ett efterföljande skede i Boverkets föreskrifter.

Svebios kommentarer

Svebio anser inledningsvis att det är angeläget att genomförandet av EPBD anpassas till en svensk kontext. Det svenska energisystemet ser dock annorlunda ut jämfört med övriga EU där vi har en i stort sett fossilbränslefri el- och uppvärmningssektor. De klimatpolitiska vinsterna av att införa en ingripande och kostsam reglering av EPBD är för svensk del därför små. Det är därför angeläget att det svenska genomförandet inriktas på en minimiimplementering för att begränsa de tillkommande administrativa bördorna och kostnaderna för berörda aktörer.

Svebio har förstått att definitionen av nollemissionsbyggnad är teknikneutral gällande val av uppvärmningslösning och även omfattar effektiv biobaserad fjärrvärme respektive fossilfri el. Effekterna för energimarknaden i denna del bedöms bli relativt små.

Svebio vill dock framhålla att byggregler och energideklarerationer inte ska diskriminera bioenergi levererad som fjärrvärme. Som det är nu är det lättare att klara minimikraven samt att få högre energiklass i energideklarerationen med eldrivna värmepumpar. Problemet förstärks genom att man får större utväxling av solcellerna på taket när man använder mycket el. Detta är problematiskt ur energisystemsypunkt eftersom behovet av eleffekt är som högst när det är kallt.

De utökade energirenoveringsambitionerna kan även innebära att fjärrvärmeföretagen påverkas av minskad efterfrågan på fjärrvärmeleveranser över tid. Vi bedömer vidare att det blir viktigt för företagen att bevaka hur fossilandelen i avfall som energiåtervinns som fjärrvärme kommer att hanteras.

Hur kraven omsätts i nationella regler och avgränsningar har därför stor betydelse för hur snabbt och i vilken omfattning kraven kommer få genomslag. Här vill Svebio särskilt poängtera kriterierna för teknisk, ekonomisk och funktionell lämplighet samt att teknikneutralitet tillämpas.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1275 av den 24 april 2024 om byggnaders energiprestanda.

Svebio bedömer också att de utökade kraven på att erbjuda mätdata m.m. kan innebära merarbete för både fjärrvärme- och elnätsföretagen.

Avslutningsvis vill Svebio framhålla att regelverken behöver vara enkla att tillämpa. För att förenkla för företagen bör ansvariga myndigheter ta fram vägledningar i god tid, utbildningar genomförs och tillräckliga övergångsperioder tillämpas. Ett förslag är att införa en ingång in till myndigheterna – en ”One stop shop” – gällande vilka krav som ställs, information om skogsråvarans ursprung och rapportering. En förebild kan vara ”Verksamt.se”, där Tillväxtverket, Skatteverket, Tullverket och Bolagsverket med flera, samarbetar kring företagsinformation.

Ansvariga myndigheter bör samordna tillsyn och förenkla information, praxis och regler, så att de företag som berörs kan få enkel och likvärdig information och minskad administration. Vidare bör tillsynen samordnas för att undvika dubbel tillsyn med dubbel reglering av kraven. En samordning begränsar även den totala arbetsbördan och kostnaderna för myndigheterna.

Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning

Svebio yttrande sig den 27 juni 2025 till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet över betänkandet Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning (SOU 2025:17). Läs betänkandet [här](#).

Sammanfattning

Utredningen Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning tillsattes den 8 juni 2023 i syfte att lämna förslag för att anpassa svensk rätt till EU:s avskogningsförordning (EUDR-förordningen). Utredningens slutbetänkande (SOU 2025:17) presenterades den 14 februari 2025.

EUDR-förordningen kommer att innebära att det blir förbjudet att släppa ut eller tillhandahålla en mängd råvaror om inte de är avskogningsfria, har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet och omfattas av ett intyg om tillbörlig aktsamhet.

Enligt EUDR måste företag tillämpa så kallad ”tillbörlig aktsamhet” när de tar fram sina produkter, för att undvika avskogning och skogsförstörelse. Denna tillämpning sker genom att samla in geo-lokaliseringsdata för råvaror och sedan analysera risken för avskogning.

EUDR påverkar primärt företag som importerar, exporterar eller säljer produkter som innehåller eller består av nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, gummi, soja eller trä. Emellertid finns några exempel på när företag inte berörs eftersom en relevant råvara eller produkt omvandlas till eller ingår i en produkt som inte omfattas av förordningen, till exempel företag som köper skogsbränsle av en leverantör inom EU och som producerar fjärrvärme eller el.

Utredningen har haft ett svårt uppdrag att göra relevanta bedömningar av ett mycket komplext och svårtolkat regelverk. EUDR-förordningen är i många stycken otydlig och utredningen konstaterar att det föreligger betydande osäkerheter angående

tolkningen av flera av de grundläggande bestämmelserna.

Syftet med förslagen i betänkandet är att möjliggöra en nationell tillämpning av EUDR genom kompletterande lagstiftning. I betänkandet föreslås en rad ändringar i lagsstiftning. Bland annat föreslås;

- Att ägare till produktiv skogsmark ska vara skyldiga att underätta Skogsstyrelsen vid planerad föryngringsavverkning i urskog, samt redogöra för åtgärder för att motverka skogsförstörelse. Regeringen eller utsedd myndighet föreslås bemyndigas att meddela föreskrifter om nödvändiga föryngringsåtgärder i sådana fall.

- Vidare föreslår utredningen att den som avser anlägga skogsplantage på mark där sådan tidigare inte förekommit ska anmäla detta till Skogsstyrelsen. Regeringen eller utsedd myndighet föreslås bemyndigas att meddela föreskrifter om innehållet i anmälan, handlägningsförfarande samt miljöhänsyn för att motverka skogsförstörelse.

- Utredningen föreslår även att en bestämmelse införs i skogsvårdslagen om anmälningsplikt vid nyanläggning av skogsplantage på skogsmark där det inte tidigare varit skogsplantage.

- Betänkandet innehåller även ett förslag om att behörig myndighet ges rätt att omhänderta råvaror och produkter som omfattas av EU:s avskogningsförordning om det är uppenbart att dessa inte uppfyller kraven. Ett sådant omhändertagande föreslås vara tidsbegränsat till högst sex månader.

- Utredningen lämnar även förslag om ändringar avseende sekretesslagstiftningen, bland annat föreslås att det bör införas ett skydd för vissa identitetsuppgifter som kan avslöja identiteten på den som har lämnat in en välunderbyggd synpunkt om misstänkt bristande efterlevnad av avskogningsförordningen eller som har utfört utredningar som ligger till grund för en sådan synpunkt, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs.

Utredningen lämnar följande lagförslag:

- lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429),
- lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
- förordning om ändring i skogsvårdsförordningen (1993:1096) och
- förordning om ändring i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641).

Det uppskattas att omkring 40 600 företag i Sverige kan komma att omfattas av skyldigheten att lämna in förklaringar om tillbörlig aktsamhet enligt EUDR, varav cirka 20 000 unika importörer, 12 000 företag som hanterar levande nötkreatur, 8 400 verksamhetsutövare inom skogsnäringen och 200 andra aktörer.

Förslagen föreslås träda i kraft den 30 december 2025.

Svebios synpunkter

Svebio vill inledningsvis framhålla att utredningen, trots relativt kort tid, har genomfört ett ambitiöst arbete som belyser den komplexitet som EUDR innebär.

Svebio anser att EUDR-förordningen har många otydligheter

FORTS PÅ SID 15

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010.

och delar utredningens slutsats att det föreligger betydande osäkerheter angående tolkningen av flera av de grundläggande bestämmelserna. När så är fallet, menar vi, att det är av största vikt att iaktta stor försiktighet, inte minst med att införa skarpa straffsanktioner.

Ur en svensk kontext föreligger ingen uppenbar avskogningsproblematik med anledning av en robust skogsvårdslagstiftning med en ansvarstagande och hållbar skogsindustri. Risken för skogsförstörelse är också mycket låg. EUDR bedöms dock komma att påverka ett mycket stort antal svenska företag i flera branscher och eventuella överträdelser kommer sannolikt väsentligen att handla om smärre misstag och förseelser, då efterlevnaden kommer att kräva en avsevärd administration och stora resurser. Konsekvenserna måste vara utformade för – och stå i proportion till – denna kontext. Därav uppmanar Svebio regeringen att i kommande proposition inte överimplementera förordningens krav, som redan i sig innebär stora utmaningar.

Svebio menar att en överimplementering av EUDR skulle kunna få långtgående konsekvenser för svensk skogsindustri förmåga att bidra till att uppnå klimatmålen. Genom ett aktivt skogsbruk som maximerar skogens koldioxidupptag och substitutionseffekter minskar sektorn koldioxidutsläppen med betydligt mer än de utsläpp som uppstår i den egna värdekedjan. Om ett komplext och rättsosäkert regelverk implementeras i Sverige med ytterligare skärpningar utöver EU:s krav, riskerar det att bromsa investeringar, minska råvaruförsörjningen och försvåra innovationstakten i nya klimatvänliga produkter.

Vidare anser Svebio att definitionerna av skogsförstörelse och skogsplantage bör införas i skogsvårdslagen. Även definitionen av urskog behöver preciseras, eftersom definitionen kan tolkas på ett sätt som kan leda till att en stor andel av Sveriges skogsmark kan komma att klassas som urskog. En precisering kan åstadkommas genom en tydligare definition och en kartläggning av idag oskyddad urskog.

Svebio vill även betona att de lagförslag som föreslås med anledning av EUDR bör gå i linje med de nya markkriterierna i det reviderade förnybartdirektivet (RED III). Markkriterierna för både skogsbiomassa och agrobiomassa i RED III har liknande, delvis överlappande och mer omfattande krav avseende biobränslen.

Till detta vill Svebio särskilt framhålla följande.

- **Straffsanktionerna bör inte överimplementeras.** Utredningens förslag innebär en överimplementering av såväl EUDR (genom att införa straffrättsliga sanktioner) som miljö-brottsdirektivet (genom att tillämpa krav på uppsåt eller oaktsamhet, i stället för uppsåt eller grov oaktsamhet). De straffrättsliga sanktionerna bör begränsas till uppsåt eller grov oaktsamhet alternativt måste en nivå av förseelse införas. Den föreslagna sanktionsavgiften på upp till fyra procent av omsättningen bör inte införas. Vi motsätter oss utredningens förslag om en förhöjd avgift i sanktionsavgifterna och menar att förslaget innebär en överimplementering.

- **Ökad tydlighet avseende ”relevant lagstiftning”.** Utredningen har på ett övergripande plan gjort en välarbetad genom-

gång av begreppet ”relevant lagstiftning”, men det är olyckligt och riskerar att skapa negativa konsekvenser att lämna sådana öppningar som utredningen gör. Vad som är ”relevant lagstiftning” bör ännu tydligare definieras och eventuella förändringar i framtiden bör i tillbörlig ordning hanteras vid ett sådant tillfälle.

- **Artskyddsreglerna uppfyller inte de krav på tydlighet och direkt koppling till produktionsområdets rättsliga status som EUDR anger.** Relevant lagstiftning bör pekas ut och bestämmelser om skydd för arter i generell mening bör inte inkluderas. Vi anser inte att artskyddsreglerna uppfyller de krav på tydlighet och direkt koppling till produktionsområdets rättsliga status som krävs.

- **Myndigheternas kontroller bör finansieras genom anslag.** Svebio delar utredningens uppfattning att det årliga kontrollsystemet bör vara anslagsfinansierat och ej finansieras via avgifter. En avgiftsfinansierad modell riskerar att sänka konkurrenskraften för svenska företag inom EU:s inre marknad och gentemot tredjeländ.

- **Regler som syftar till att Sverige ska vara ett lågriskland.** Utredningen konstaterar att Sverige bedömts vara ett lågriskland och att denna bedömning har gjorts utifrån nuvarande regelverk. Mot denna bakgrund torde de förslag som utredningen lämnat i syfte att tillse att Sverige blir ett lågriskland egentligen inte längre vara nödvändiga.

Svebio instämmer även med utredningens slutsatser relaterat till rätten till rättslig prövning. Vi ser positivt på utredningens förslag om att den behöriga myndigheten ska ha i uppgift att underlätta för den enskilde att följa regelverket.

Slutligen vill Svebio betona vikten av att kommande regelverk blir transparenta och lätta att följa. Vi tillstyrker utredningens förslag om att den behöriga myndigheten i mesta möjliga mån ska underlätta för aktörerna att följa regelverket. Givet att bakgrunden till EUDR är att motverka ett problem som företrädesvis förekommer i andra delar av världen – och att regelverket kommer vara komplext och administrativt tungt för den enskilde att implementera – måste den behöriga myndigheten arbeta med rådgivning, information och stå till verksamhetsutövarnas hjälp.

För att förenkla för företagen bör den behöriga myndigheten ta fram vägledningar i god tid, utbildningar genomförs och tillräckliga övergångsperioder tillämpas. Eftersom många regelverk nu implementeras samtidigt är ett förslag att införa en ingång in till myndigheterna – en ”One stop shop” – gällande vilka krav som ställs, information om skogsråvarans ursprung och rapportering. En förebild kan vara ”Verksamt.se”, där Tillväxtverket, Skatteverket, Tullverket och Bolagsverket med flera, samarbetar kring företagsinformation.

Ansvariga myndigheter kan även samordna tillsyn och förenkla information, praxis och regler, så att de företag som berörs kan få enkel och likvärdig information och minskad administration. Vidare bör tillsynen samordnas för att undvika dubbel tillsyn med dubbel reglering av kraven. En samordning begränsar även den totala arbetsbördan och kostnaderna för myndigheterna.

⁹I förordningen EU 2023/1115 definieras urskog som: ”naturligt föyngrad skog med inhemska träarter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig aktivitet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning”.